

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

SchweizMobil

*SchweizMobil v ČR, přenos know-how
bezmotorové dopravy a aktivní turistiky*

Přípravné dokumenty pro česko-švýcarský seminář

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

Základní koncept SchweizMobil

Z historie projektu SchweizMobil

V roce 1993 napadlo několik nadšenců a fanů dálkových cyklotras ze švýcarského Oltenu vytvořit síť celonárodních cyklotras. Spojili se proto se zástupci Švýcarského svazu turistiky (Schweizer Tourismus-Verband), kteří tuto myšlenku podpořili. Společně iniciovali vznik Nadace Veloland Schweiz spojující partnery z oblasti dopravy, sportu a cestovního ruchu. V roce 1995 mohlo na základě zadání všech 26 švýcarských kantonů začít plánování a implementace projektu Veloland Schweiz. Cílem byla realizace celkem 9 národních cyklotras s celkovou délkou přes 3.000 km, které by **propojily jednotným značením všechny** švýcarské kantony. Ke všem 9 cyklotrasám zároveň byly zpracovány atraktivní cykloturističtí cykloprůvodci. Na jaře 1998 byla síť dálkových cyklotras slavnostně otevřena spolkovým radou Adolfem Ogim. Od té doby každoročně najedou cykloturisté na těchto trasách 150 milionů km, což odpovídá vzdálenosti Země-Slunce. V roce 1998 rozšířila Nadace Veloland Schweiz svůj projekt rozvoje udržitelné turistiky a turistických produktů i na oblast pěší turistiky, MTBikingu, in-line bruslení a vodáctví (propagované pod společným názvem bezmotorová doprava) v kombinaci s veřejnou dopravou.

V letech 1999–2002 vyvinula Nadace Veloland Schweiz v rámci svého konceptu «Human Powered Mobility» pro švýcarskou výstavu Expo.02 systém akcí pod společným názvem **slowUp**, který byl poprvé spuštěn v roce 2000 kolem jezera Murtensee. **Dny bez aut - slowUp** přispívají jako regionální akce k podpoře bezmotorové dopravy a k pohybu pomocí lidských svalů. Akce slowUp mají stoupající tendenci a konají se ve většině švýcarských regionů. Počet účastníků slowUp se mezitím vyšplhal k hranici půl milionu. V roce 1999 kontaktovala organizace rozvíjející pěší trasy (Schweizer Wanderwege) Nadaci Veloland Schweiz a společně začaly pracovat na rozvoji národních tras pro pěší turistiku (Wanderland Schweiz). Společné diskuse jednotlivých organizací vedly v roce 2000 k myšlence založení **SchweizMobil**. Cílem této snahy byl rozvoj **národní sítě tras pro bezmotorovou dopravu a udržitelnou turistiku**. Po rozsáhlých organizačních přípravách mohla začít na podzim 2004 pod taktovkou Nadace Veloland Schweiz a Schweizer Wanderwege realizace projektu SchweizMobil. Zadavatelem se staly jednotlivé ministerské úřady ve Švýcarsku, kantony, Knížectví Lichtenštejnsko a četné odborné organizace z oblasti dopravy, sportu a cestovního ruchu.

Díky příkladné spolupráci všech partnerů mohl být projekt SchweizMobil na jaře 2008 **Nadací SchweizMobil** (pokračovatelkou Nadace Veloland Schweiz) po téměř tříleté přípravné fázi úspěšně

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

spuštěn. Dnešní Nadace SchweizMobil podléhá na národní úrovni doзору spolkové vlády, má obecně prospěšný charakter.

SchweizMobil – základní informace

- **Sít tras pro bezmotorovou dopravu** (pěší a cykloturistiku, MTB, in-line, vodáckou turistiku) se zaměřením na relaxaci a cestovní ruch
- Celkem **20 000 km značených tras** (22 národních tras, 147 regionálních, 757 jednodenních etap) z toho 9 národních cyklotras (3.300km)
- 500 InfoPoints tabulí a 100.000 kusů značek v terénu
- 1,4 milionů přenocování, 11 milionů jednodenních výletů

Partnerství – základ úspěchu projektu SchweizMobil

Nositelem projektu je **Nadace SchweizMobil**. V této nadaci jsou *zastoupeny* následující organizace: Poradní místo pro prevenci úrazů, Zájmové sdružení IG SchweizMobil, Švýcarská cyklistická asociace Pro Velo Schweiz, Schweizer Alpen-Club, Švýcarské dráhy SBB, Švýcarský svaz kanoistiky, Švýcarská centrála cestovního ruchu (Schweiz Tourismus), Švýcarský svaz cestovního ruchu (Schweizer Tourismus-Verband), Sdružení pro pěší trasy Schweizer Wanderwege, Švýcarský cyklistický svaz Swiss Cycling, Švýcarský olympijský výbor, Švýcarský autoklub, (Touring Club Schweiz), Švýcarský svaz cyklistiky Velosuisse, Švýcarský dopravní klub, ViaStoria.

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

Základní schéma fungování SchweizMobil

Spolupracující subjekty: 3 ministerské odbory, 80kantonálních úřadů, 1800 obcí

- *na národní úrovni:* **Ministerstva** (především **Spolkové ministerstvo komunikací** prostřednictvím **odboru bezmotorové dopravy**, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo kultury, Ministerstvo energetiky)
- *na regionální úrovni:* **všech 26 kantonů**
- *sousední státy:* **Knížectví Lichtenštejnsko**
- *Soukromí partneři:* oborová sdružení v oblasti hotelnictví, gastronomie, cestovního ruchu, asociace pro pěší turistiku, cykloturistiku, inline, nakladatelství, unie pro veřejnou dopravu atd.
- *Národní sponzoři:* Ringier (vydavatelství), Migros (obchodní řetězec), Sanitas (zdravotní pojišťovna), Media Swiss

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

SchweizMobil – národní síť stezek pro různé uživatele bezmotorové dopravy pro potřeby rekreace a cestovního ruchu

SchweizMobil tvoří síť národních tras pro různé uživatele bezmotorové dopravy, především pro potřeby rekreace a cestovního ruchu (např. pěší a cykloturisty, MTBikery, in-linisty a vodáky). SchweizMobil koordinuje v této síti především partnerství a spolupráci mezi veřejnými institucemi a soukromými poskytovateli služeb. SchweizMobil koordinuje oficiální, jednotně vyznačenou síť tras pro bezmotorovou dopravu. Tato síť se skládá z **národních a regionálních tras**. Trasy v systému SchweizMobil jsou díky dobrému napojení na veřejnou dopravu, které umožňuje vytvářet etapové úseky, vhodné i pro jednodenní výlety. Všechny trasy jsou posvěceny kantonálními a komunálními úřady a dále odsouhlaseny se státními a kantonálními úřady pro oblast životního prostředí. Trasy SchweizMobil jsou optimálně **napojeny na veřejnou dopravu**, čímž jsou vytvořeny ideální předpoklady pro **kombinovanou mobilitu** v oblasti rekreace a cestovního ruchu. SchweizMobil rovněž napojuje trasy na co možná nejširší paletu nabízených **služeb**. Těmito službami jsou především ubytovací a stravovací služby, pronájem kol a dalších bezmotorových dopravních prostředků a rezervovatelné služby včetně přepravy zavazadel na národních a mnoha regionálních trasách. SchweizMobil informuje oficiálně na svých webových stránkách a v tištěných turistických průvodcích a mapách o všech trasách a nabídce na nich. SchweizMobil umožňuje koordinovaný a efektivní **marketing** v oblasti aktivní turistiky po celém Švýcarsku. SchweizMobil tak usnadňuje domácím i zahraničním hostům zažít Švýcarsko aktivně a na atraktivních trasách.

Trasy

Trasy se dělí podle úrovně na **mezinárodní, národní, regionální a lokální**. SchweizMobil je zodpovědný především za trasy mezinárodní, národní a regionální. Trasy v celkové délce cca 20.000km byly vytypovány Nadací SchweizMobil v úzké spolupráci s kantonálními odbory bezmotorové dopravy, odbornými organizacemi pro bezmotorovou dopravu a turistickými organizacemi. Vytypované trasy pak byly odsouhlaseny 3 státními institucemi, 80 odpovědnými kantonálními odbory, 1800 obcemi a 30 odbornými organizacemi a Knížectvím Lichtenštejnsko.

Podle definice tras dle normy SN 640 829 jsou trasy pro bezmotorovou dopravu vedeny po komunikacích určených bezmotorové dopravě a jsou označeny značením udávajícím cílová místa a

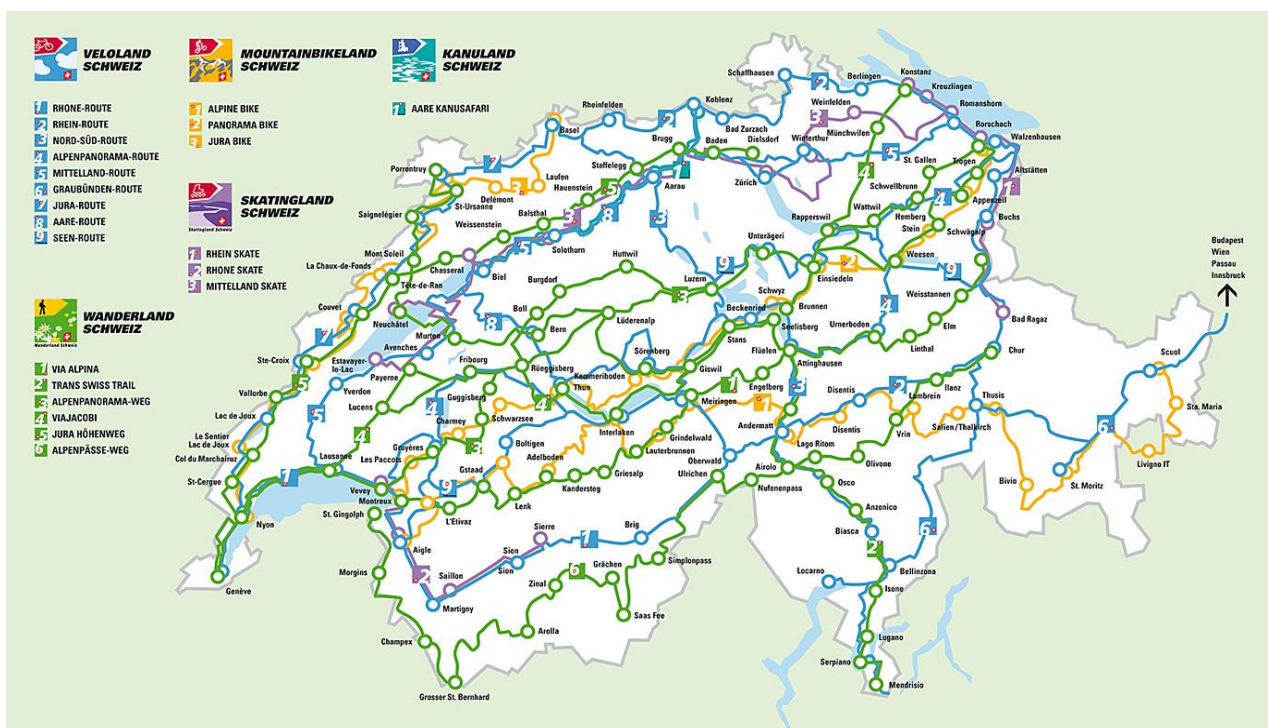
Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

čísla/jména tras mezi výchozím a cílovým místem trasy. Tyto trasy začínají zpravidla na **průsečiku s veřejnou dopravou**.

Trasy dělíme na:

- **Národní trasy**, které prochází přes velkou část území Švýcarska a jsou očíslované jednociferným číslem (1. Rhone-Route, 2. Rhein-Route, 3. Nord-Süd-Route, 4. Alpenpanorama-Route, 5. Mittelland-Route, 6. Graubünden-Route, 7. Jura-Route, 8. Aare-Route, 9. Seen-Route)
- **Regionální trasy**, které prochází několika kantony a jsou očíslované dvouciferným číslem (např. vinařské trasy, historické trasy)
- **Lokální trasy** buď nejsou číslované, nebo jsou očíslované trojčíselným číslem

Schéma tras pro cyklisty, pěší, in-linisty, MTBikery, vodáky

Národní a regionální trasy mohou být budovány pouze na **infrastruktuře, odpovídající definici dle normy SN 640 829**. Trasám pro bezmotorovou dopravu odpovídají:

- **Pěší trasy** jsou obecně přístupné a zpravidla jen pro pěší určené stezky. Vedou v co největší míře mimo silnice pro motorovou dopravu a neobsahují asfaltové a betonové povrchy. Velká

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

stoupání překonávají schody, místa nebezpečí pádu jsou zajištěna zábradlím. Potoky a vodní toky překonávají tyto stezky na mostcích.

- **Horské pěší trasy** jsou stezky, které zpřístupňují částečně nepřístupná území, vedou příkrým terénem, jsou úzké a částečně exponované.
- **Cyklistické trasy** jsou obecně přístupné cesty a komunikace s minimálním či nulovým automobilovým provozem, v ideálním případě se zpevněným živičným či betonovým povrchem. Na komunikacích s hustým provozem jsou tyto trasy zpravidla vedeny po samostatných stezkách či na cyklopruzích s bezpečným zajištěním přejezdu křižovatek a odbočení.
- **MTB trasy** jsou obecně přístupné cesty a stezky v kopcovitém nebo horském terenu, zpravidla nezpevněné asfaltem či betonovým povrchem. Mohou obsahovat i na techniku jízdy náročné úseky či úseky, kde je nutné kolo tlačit či přenášet.
- **Trasy pro vozidlům podobné bezmotorové prostředky** (Fug, hlavně in-line) jsou pro své uživatele přístupné živičné či betonové komunikace (pozovky silnic nižšího řádu či chodníky, obytné zóny, cyklostezky, zóny 30). Mohou obsahovat i na techniku jízdy náročné úseky či úseky, kde je nutné jít pěšky.

Sít' cyklotras SchweizMobil

Všechny cyklotrasy v systému SchweizMobil tvoří síť. Podle celošvýcarské normy SN 640 829a používá pro značení a další propagaci tras (tištěné i online) následující hierarchii:

- **Mezinárodní trasy**

Trasy **EuroVelo** jsou dálkové trasy, které prochází územím dané země a slouží především cykloturistice. Za koordinaci tras EuroVelo je na evropské úrovni zodpovědná **Evropská cyklistická federace** (European Cyclists Federation ECF) a jejich partnerské organizace v jednotlivých zemích (např. Nadace SchweizMobil).

- **Národní cyklotrasy**

Prochází **většinu území Švýcarska**, jsou zpravidla **delší než 250 km** a jsou číslovány jednočíselnými kombinacemi. Slouží primárně cykloturistice. Za tyto trasy jsou odpovědné jednotlivé **kantony ve spolupráci s ministerskými odbornými úřady, Nadací SchweizMobil,**

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

regiony a obcemi. Síť národních tras je až na malé výjimky schválená a dobudovaná a je k dispozici na www.veloland.ch.

- **Regionální cyklotrasy**

Propojují **několik regionů** a jsou zpravidla **50 až 250 km dlouhé** a značené 2 cifernými čísly. Slouží cykloturistice, v městských aglomeracích i každodenní dojížděce. Za tyto trasy jsou zodpovědné **kantony ve spolupráci s ministerskými odbornými úřady, Nadací SchweizMobil, regiony a obcemi.** Síť regionálních tras je stanovovaná a odsouhlasená kantony.

- **Lokální cyklotrasy**

Zahrnují ostatní trasy, jsou buď trojciferné nebo vůbec nejsou číslované, zpravidla **nejsou delší než 50 km**. Slouží buď každodenní cyklistice (např. městské sítě cyklotrasy) nebo rekreační cyklistice (např. okružní trasy v rekreačních zónách aglomerací). Za tyto trasy jsou zodpovědné **kantony, regiony a obce.**

Značení

Značení tras pro bezmotorovou dopravu je v celém Švýcarsku sjednoceno a je uzákoněno švýcarskou normou pro **značení tras pro bezmotorovou dopravu** SN 640 829. Tato norma je v současné době jedinou normou upravující značení tras pro bezmotorovou dopravu na světě. **Žluté značky** pro pěší trasy, **červené** pro cyklo, MTB a inline trasy byly pro potřeby systému SchweizMobil doplněny políčkem pro **názvy a čísla tras**. Jednociferné trasy znamenají národní trasy, dvouciferné regionální trasy a trojciferné či bez označení číslem jsou trasy lokální. Tato dodatečná políčka ve značení mají pro pěší trasy **zelený podklad**, pro cyklotrasy **světle modrý**, pro MTB trasy **okrový**, pro inline bruslení **fialový** a pro vodácké trasy **tyrkysový** podklad. Tyto barvy jsou užívány ze strany SchweizMobil i pro znázornění tras v mapách. Světle modré čáry znázorňují např. na infotabulích či v internetu cyklotrasy.

Propojení bezmotorové a veřejné dopravy

SchweizMobil propojuje ideálně bezmotorovou dopravu s dopravou veřejnou co do infrastruktury a propagace a přispívá tak k posilování **kombinované mobility**. Co do infrastruktury je síť národních a regionálních tras SchweizMobil rozdělena na **jednodenní etapy**. Jako **etapová místa** (cca 550 míst) jsou definována místa, která disponují dostatkem rychlíkových, autobusových, lodních a lanovkových spojů v

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

systému veřejné dopravy. Díky tomu je možné využít jednotlivých etap na trasách i k jednodenním výletům. Všechny **zastávky veřejné dopravy**, které jsou součástí oficiálních jízdních řádů (ca. 18.000), jsou spolu se všemi trasami SchweizMobil prezentovány na mapě v internetu. Tyto trasy jsou prolínány s **online jízdním řádem** a umožňují tímto rychlé a jednoduché plánování dovolených a denních výletů. Kromě toho nabízí systém i konkrétní číslované tipy (cca 350 tipů) pro kombinaci dovolené či výletu po železnici, autobusem nebo lodí, jako je např. využití lanovky při plánování pěší túry.

Turistické produkty na trasách SchweizMobil

Za vytváření rezervovatelných produktů SchweizMobil je zodpovědné Zájmové sdružení **IG SchweizMobil**. Toto sdružení tvoří jednotlivé turistické regiony a mnozí poskytovatelé **služeb**, nezbytných pro sestavení konkrétních turistických nabídek. IG SchweizMobil spolupracuje úzce s Nadací SchweizMobil. Na zadání IG SchweizMobil vytváří a prodává touroperátor **SwissTrails** rezervovatelné produkty **po všech národních a regionálních trasách**. Tyto produkty obsahují např. příjezd železnicí či busem, centrální rezervaci ubytování v různých cenových kategoriích a standardech, denní **přepřavu zavazadel** během dovolené na všech trasách, možnost **pronájmu kol**, více na www.swisstrails.ch.

Pronájem kol

Síť půjčoven kol **Rent a Bike** je partnerem SchweizMobil ve 100 půjčovnách kol, zpravidla na **nádražích**, která nabízí širokou paletu různých typů kol (včetně elektrokol) či tandemů. Kola si mohou klienti půjčit v jedné půjčovně Rent a Bike a vrátit v jiné.

Průvodci po trasách SchweizMobil a internet

Hosté SchweizMobil si mohou svoji dovolenou či svůj výlet připravit prostřednictvím **webových stránek či průvodců**. Na internetu www.schweizmobil.ch naleznete celosvětově unikátní, interaktivní aplikaci o trasách SchweizMobil a službách na nich poskytovaných v **němčině, italštině, francouzštině a angličtině**. Všechny trasy SchweizMobil i všechny značené pěší trasy (cca 65.000 km) jsou znázorněny v **mapách swisstopo** v měřítku až 1:50 000 a můžete si je bezplatně vytisknout. Odkazy na této web stránce Vás navedou i na informace o místních nabídkách. Ve všech oficiálních průvodcích

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

SchweizMobil jsou popsány národní a regionální trasy stejně jako služby v němčině a francouzštině, některé i v angličtině.

Marketing SchweizMobil

Z pohledu národního a mezinárodního **marketingu** spolupracuje Nadace SchweizMobil úzce s národní turistickou centrálou **Schweiz Tourismus** a **IG SchweizMobil**. Schweiz Tourismus je přitom zodpovědný za **zastřešující marketing** a IG SchweizMobil za **nabídkový marketing**.

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

Základní komponenty projektu SchweizMobil

1. **Nositel projektu - Nadace SchweizMobil**
2. **Budování značky**
3. **Trasy** - koordinace sítě tras pro různé uživatele
4. **Veřejná doprava** - integrace bezmotorové a veřejné dopravy do projektu
5. **Značení tras**
6. **Internetová prezentace**
7. **Tištěné materiály** - mapy a průvodci
8. **Konkrétní prodej produktů/Rezervační systém**
9. **Marketing /SchweizTourismus**

1. Nositel projektu

- Nositelem projektu SchweizMobil je **Nadace SchweizMobil**. V nadaci jsou zastoupeny jak stát, tak kantony a celonárodní organizace z oblasti cestovního ruchu, dopravy a sportu (m.j. Schweiz Tourismus, švýcarské dráhy SBB a Schweizer Wanderwege).
- Po operativní stránce je za projekt SchweizMobil zodpovědný projekční tým SchweizMobil.

2. Budování značky

- SchweizMobil je definován **jednotnou značkou**.
 - Značka je charakterizována názvem a 5 formami bezmotorové mobility z celo švýcarského pohledu a platí pro všechny produkty a úlohy (značení, infotabule, internet, tištěné materiály, marketing).
-

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

3. Trasy

- SchweizMobil definoval ve spolupráci s ministerstvy, kantony a obcemi systém tras, pokrývající celé území Švýcarska.
- Tato síť tras se skládá z národních, regionálních a lokálních tras pro všech 5 forem bezmotorové mobility.
- Všechny trasy byly naplánovány podle jednotných kritérií a jsou roztříděny dle jednotných stupňů obtížnosti (podle techniky a podmínek).

Národní, regionální a místní síť tras pro:

1. **Cyklísty:** 9 národních, 52 regionálních, 30 místních tras
2. **Pěší:** 6 národních, 57 regionálních, 143 místních tras
3. **MTBikery:** 3 národní, 14 regionálních a 47 místních tras
4. **Inlinisty:** 3 národní, 11 regionálních a 1 místní trasa
5. **Vodáky:** 1 národní a 8 regionálních tras

4. Veřejná doprava

- Veřejná doprava je nejdůležitějším přepravcem uživatelů navržených tras SchweizMobil (pojem «kombinovaná mobilita»)
- SchweizMobil řídí ve spolupráci především se **švýcarskými drahami SBB** (nejen vlaky, ale i např. Postbus) propojení tras s veřejnou dopravou.

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

- Toto propojení tras a veřejné dopravy se děje v servisních, etapových bodech sítě.
- Kromě fyzického napojení existuje i propojení informací o veřejné dopravě na stránkách www.schweizmobil.ch ve formě 350 doporučení k použití veřejné dopravy.
- Informace o propojení s bezmotorovou dopravou lze nalézt i na každé stránce s jízdními řády na webu www.sbb.ch (linky k zastávkám na mapě tras SchweizMobil) a integraci míst InfoPoint o SchweizMobil na větších nádražích do plánů samotných nádraží.

5. Značení

Značení tras pro bezmotorovou dopravu SchweizMobil se řídí švýcarskou normou SN 640 829

6. Internet

- SchweizMobil je provozovatelem stránek www.schweizmobil.ch
- SchweizMobil přitom spolupracuje s Schweiz Tourismus (databáze), **swisstopo** (mapové podklady pro web) a švýcarskými drahami SBB (informace o veřejné dopravě)
- schweizmobil.ch představuje jednotně postavené webové stránky pro všech 5 forem bezmotorové mobility se znázorněním všech odpovídajících služeb

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

7. Tištěné materiály

- SchweizMobil vydává pro národní a regionální trasy ve spolupráci s 3 partnerskými vydavatelstvími v němčině, francouzštině a částečně v angličtině

8. Konkrétní nabídky k rezervaci

- SchweizMobil je podporován partnerskou organizací Zájmové sdružení **IG SchweizMobil** spolu s **touroperátorem «SwissTrails»**, který je zodpovědný za sestavování nabídek a prodej standardizovaných vícedenních tur na trasách
- **IG SchweizMobil** je tvořen **turistickými regiony** Švýcarska a jednotlivými **poskytovateli služeb** jako jsou půjčovny kol, vydavatelství.

9. Zastřešující marketing

- SchweizMobil uzavřel pro společný marketing spolupráci se Schweiz Tourismus jak pro národní, tak i mezinárodní propagaci projektu SchweizMobil.

Evropský rozměr projektu SchweizMobil

Nadace SchweizMobil je v počáteční fázi projektu EvropaMobil a převzala nad tímto projektem patronát. Zpracovala manuál, který upravuje jednotlivé požadavky na jednotnost projektu. Tento manuál stanovuje jednotné požadavky na společnou *značku pro všechny formy bezmotorové dopravy*, *značku pro každou jednotlivou formu bezmotorové dopravy*, *barvu pro jednotlivé typy dopravy*, *políčko pro logo ve značení tras*. Společnou značku charakterizuje čtvercové logo v kombinaci s pojmem Mobil a

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

názvem země. Zvolené logo by mělo znázorňovat symbol dané země, bezmotorovou dopravu a „pohyb“. Obdobné podmínky platí i pro značky jednotlivých druhů bezmotorové dopravy. Barvy pro jednotlivé formy dopravy v kombinaci se značkami umožňují identifikaci **ve značení, na info tabulích, v tištěných materiálech a na webu**. Více na www.europemobility.info

Portrét zakladatelů projektu SchweizMobil

Markus Capirone

Původním povoláním umělecký malíř, je spoluzakladatelem kanceláře Velobüro Olten a projektovým koordinátorem Nadace SchweizMobil. Účastnil vybudování sítě pěších a cyklotras v Solothurnu (1990-1993), aktivně se podílel na projektech Veloland Schweiz (1993-1998) a Human Powered Mobility na národní výstavě Expo.02 včetně akcí na podporu Dnů bez aut slowUp (1998-2002) a od roku 2000 na projektu SchweizMobil.

Lukas Stadtherr

Je od roku 2003 spoluvlastníkem Velobüro a projektovým koordinátorem Nadace SchweizMobil spoluzodpovědným za další rozvoj projektu SchweizMobil. Lukas je zároveň i členem rady EuroVelo, na různých mezinárodních fórech se zasazuje o propojení Veloland Schweiz a SchweizMobil s evropskými projekty.

Další informace o Nadaci SchweizMobil a jejích partnerech naleznete na www.schweizmobil.org (německy, anglicky, francouzsky, italsky)